Göteborgs Stad

Handling 2022 nr 213

Yttrande över motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från V, MP och S den 26 oktober 2022 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Den av Stina Svensson och Teysir Subhi väckta motionen bifalles.
2. Egenavgiften för skyddat boende tas bort i Göteborgs Stad.
3. Finansieringen av förslaget hänskjuts till partiernas budgetberedning.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Grith Fjeldmose (V), Karin Pleijel (MP), Marina Johansson (S) och Emmyly Bönfors (C) yrkade bifall till yrkande från V, MP och S den 26 oktober 2022. Vidare yrkade Grith Fjeldmose (V), Karin Pleijel (MP) och Marina Johansson (S) avslag på yrkande från D, M och L den 26 oktober 2022.

Jörgen Fogelklou (SD) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från D, M och L den 26 oktober 2022.

Vid omröstning röstade Axel Darvik (L), Martin Wannholt (D), Hampus Magnusson (M), Jessica Blixt (D), Jörgen Fogelklou (SD) och ordföranden Axel Josefson (M) för bifall till Jörgen Fogelklous och Axel Josefsons yrkande.

Blerta Hoti (S), Karin Pleijel (MP), Marina Johansson (S), Grith Fjeldmose (V), Emmyly Bönfors (C), Jonas Attenius (S) och tjänstgörande ersättaren Jenny Broman (V) röstade för bifall till Grith Fjeldmoses m.fl.

Kommunstyrelsen beslutade med sex röster mot sju att bifalla Grith Fjeldmoses m.fl. yrkande.

Elisabet Lann (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 26 oktober 2022.

Göteborg den 2 november 2022
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande	Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna
2022-10-26	3.6

Yrkande angående – Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalles.
2. Finansieringen av förslaget hänskjuts till partiernas budgetberedning.

Yrkandet

Våld i nära relationer kännetecknas av att den som utsätts har en nära relation till och ofta starka känslomässiga band till förövaren, vilket försvårar möjligheten till uppbrott. Våldet sker vanligtvis inomhus i offrets egen bostad, och ökar ofta i allvar och intensitet ju längre relationen pågår. Förutom direkta fysiska skador kan det ge upphov till omfattande psykisk ohälsa, och kan i värsta fall ha dödlig utgång. De brottsoffer som utsätts för våld i nära relation är framför allt kvinnor som utsätts av en manlig förövare. Det är en synnerligen svår omständighet att någons hem, som borde vara en trygg plats, i stället är en brottsplats.

I Göteborgs stad ska socialnämnderna erbjuda olika sorters skydd till personer som blir utsatta för våld i nära relationer, exempelvis skyddat boende på kort sikt, och/eller remiss till Fastighetsnämnden för att kunna få ett nytt permanent bostadskontrakt. Idag kan skyddat boende erbjudas avgiftsfritt eller mot en egenavgift beroende på socialtjänstens individuella bedömningar av betalningsförmåga. Under 2022 har media rapporterat om att ett antal våldsutsatta kvinnor i Göteborg som efter beslut av socialtjänsten bedömts kunna betala egenavgift på kommunens eget skyddade boende, varit tvungna att flytta tillbaka till den bostad där de varit våldsutsatta eftersom de inte har haft råd att betala egenavgiften.

Många har varken ekonomiska möjligheter att köpa en bostad, eller tillräcklig tid i bostadsköer för att kunna få en annan bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. Det är också vanligt att våldsutsatta är utsatta för ekonomiskt våld vilket försämrar ens möjligheter att ta sig ur situationen på egen hand, och har långsiktiga ekonomiska konsekvenser. Partnern kan ha tömt bankkonton, tagit lån i den utsattas namn och tvingat sig till ekonomiska medel på olika sätt i syfte att få kontroll över sin partner. Detta kan bidra till att våldsutsatta stannar i en våldsam relation eller återvänder även när ett uppbrott skett. Det är därför av högsta vikt att samhället erbjuder nödvändigt stöd till exempel i form av samtalsbehandling och skyddat boende för att våldsutsattheten ska upphöra.

Det är mycket allvarligt om de framför allt kvinnor som tar steget att söka hjälp inte erbjuds adekvat stöd för att dels skyddas från våld, dels kunna bygga upp sina liv efter att ha varit utsatta för våldsbrott och trauman. Ingen ska behöva återgå till en våldsam relation eller till en bostad där det finns risk för att våldsutövaren kan återuppta våldet. Enligt Brottsförebyggande rådet har omkring 15 kvinnor om året dödats i Sverige av en före detta eller nuvarande partner under perioden 2017–2020. Polisanmäld misshandel av kvinnor blev år 2021 för första gången högre än polisanmäld misshandel av män. Utredningar av de fall av våld i nära relationer som lett till mord visar att det ofta finns en historik av att offret sökt hjälp och stöd från myndigheter vid flera tillfällen men inte fått rätt stöd från samhället. Det är med andra ord livsviktigt att det finns boendelösningar för våldsutsatta, oavsett personens privatekonomiska situation.

Yrkande	D, M, L
Särskilt yttrande	KD
2022-10-26	3.6

Yrkande angående – Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och återkomma med en redovisning om möjligheten och konsekvenserna av att ta bort egenavgiften vid skyddat boende.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att återkomma med en redovisning om hur andra kommuner och storstäder hanterar egenavgifterna vid skyddat boende.
3. I övrigt anses motionen vara besvarad.

Yrkandet

Våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem. Det är främst kvinnor som är offer i våld i nära relationer och förövarna är oftast män. Mäns våld mot kvinnor är en oerhörd kränkning och inskränkning på kvinnors frihet. Varje individ som utsätts för våld i nära relation är ett brottsoffer och ska erbjudas stöd och skydd.

Många som ansöker om bistånd i form av skyddat boende är beroende av försörjningsstöd och betalar därmed ingen egenavgift. Det görs individuella bedömningar av möjligheten att betala egenavgift för personer med egen inkomst, vilket innebär att den som får beviljat bistånd till plats på skyddat boende riskerar att få dubbel boendekostnad.

Frågan om våld i nära relation och det skydd och stöd till den utsatta, behöver diskuteras i hela landet och Göteborg ska ligga i framkant i sitt stöd till utsatta personer. Vi saknar information om hur många som betalar egenavgift för plats på skyddat boende både i Göteborg och i övriga landet.

Vi vill därför att stadsledningskontoret får i uppdrag att återkomma med en redovisning hur andra kommuner och storstäder hanterar egenavgifterna för skyddat boende. Redovisningen ska även innefatta juridiska aspekter samt positiva och negativa konsekvenser ur ett ekonomiskt perspektiv för så väl staden som för den enskilde.

Göteborgs Stad

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2022-09-12
Diarienummer 0610/22

Handläggare
Britta Timan
Telefon: 031-368 04 56
E-post: britta.timan@stadshuset.goteborg.se

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Motionen

Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Motionärerna framhåller att våldsutsatta kvinnor inte ska tvingas välja bort skydd från våld för att kommunen vill ta ut en avgift från dem. Idag i Göteborg betalar den person, oftast en kvinna, som beviljats skyddat boende en egenavgift beroende på personens ekonomiska situation. Motionärerna framhåller att det förekommit fall där kvinnor självmant avbryter sin placering på skyddat boende för att de inte har råd. Även om en egenavgift kan låta motiverad som en slags hyra för bostad, är det en låg intäkt för staden men kan vara ett stort problem för den som tvingats lämna en våldsam förövare, i synnerhet för den kvinna som är utsatt för ekonomiskt våld och/eller har en pressad ekonomisk situation. Många våldsutsatta kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för summan för placeringen vilket i slutändan betyder att staden ändå står för betalningen. Det finns dock inte någon garanti för att den som söker ekonomiskt bistånd blir beviljad detta och beslut om ekonomiskt bistånd fattas månad för månad vilket gör framtiden oviss och avgiften i sig skapar en onödig stress för den kvinna som redan befinner sig i en utsatt situation. Vidare framhåller motionärerna att det inte är ovanligt att förövaren har skuldsatt kvinnan och exempelvis tagit lån i hennes namn, det vill säga utsatt henne för ekonomiskt våld. Motionärerna anser det därför inte berättigat att ytterligare belasta den våldsutsattas ekonomi då Göteborgs stads arbete mot våldet styrs av skyddsbehov, inte efter den våldsutsattas betalningsförmåga.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till Socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost samt Sydväst. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Socialnämnd Centrum	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	Nämnden bedömer att de flesta som ansöker om bistånd i form av skyddat boende också är beroende av försörjningsstöd och de betalar därmed ingen egenavgift. För personer med egen inkomst görs individuella

	Yrkande FI, V och MP Omröstning Yttrande L och M Yttrande S och D	bedömningar av möjligheten att betala egenavgift. Nämnden anser att Göteborg Stads rutin för hantering av egenavgift innebär att våldsutsatta inte behöver tacka nej eller lämna det skyddade boendet på grund av att man inte har råd.
Socialnämnd Hisingen	Tillstyrker Översänder tjänsteutlåtandet inklusive ändringar enligt yrkandet från V och MP som eget yttrande Yrkande L Yrkande V och MP Omröstning Yttrande M Yttrande S Reservation M	Nämnden anser att det är viktigt att våldsutsatta inte belastas ekonomiskt av Göteborgs Stad, inte minst för att kunna ge ett långvarigt stöd och för att minska trösklar till att söka och ta emot stöd. Av förvaltningens tjänsteutlåtande framgår att bedömningen görs att Göteborg Stads rutin för hantering av egenavgift innebär att våldsutsatta inte ska behöva tacka nej eller lämna det skyddade boendet på grund av att man inte har råd. Detta motsägs av uppgifter från boende och från personal på boenden. Vidare anförs i tjänsteutlåtandet att majoriteten av de som söker mottar försörjningsstöd och därmed slipper avgift. Att beviljas försörjningsstöd är dock omgärdat med flera restriktioner, till exempel kring ägande. Att överhuvudtaget utredas ekonomiskt för att avgöra vilken egenavgift en ska betala är en onödig stressfaktor, och gynnar inte den våldsutsattas situation. Grundproblemet är ofta att våldsutsatta kvinnor tvingas betala dubbla hyror, både för den bostad de tvingats fly ifrån, och för den fristad som Göteborgs Stad erbjuder.
Socialnämnd Nordost	Tillstyrker Yrkande V, MP och D Yrkande L Yttrande S Yttrande M Reservation M	

Socialnämnd Sydväst	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande Yrkande från V och MP (med instämmande av FI) Omröstning Yttrande från M, L och C Yttrande från S Protokollsanteckning FI	Rätten till bistånd bygger på en individuell behovsbedömning och ska präglas av ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. Biståndet ska vara förenat med krav på den enskilde att utifrån sina förutsättningar bidra till att förändra sin situation. Nämndens anser att de individer som beviljas skyddat boende inte ska särbehandlas. Avgiften beräknas utifrån den enskildes betalnings-förmåga. Om den enskilde genom att betala avgiften skulle behöva ansöka om ekonomiskt bistånd för sin försörjning kan avgiften efterges. Ingen individ sätts genom att betala egenavgift i ekonomiska trångmål.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Många som lever med våld i nära relation är utsatta för flera olika typer av våld, däribland ekonomiskt våld. Många har också en svår ekonomisk situation. Socialnämnderna Centrum, Hisingen och Sydväst gör bedömningen att en majoritet av de personer som beviljas skyddat boende har små eller inga möjligheter att betala någon egenavgift, då de är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Någon egenavgift utkrävs i dessa fall inte. Socialnämnderna Centrum och Sydväst menar därför att ett borttagande av egenavgiften inte kommer ha någon inverkan på dessa personers situation.

Socialnämnd Centrum framhåller också att det inte är ovanligt att en våldsutsatt person tvingas lämna sin bostad och inte har möjlighet att återvända samtidigt som man inte heller kan säga upp sitt kontrakt innan ett byte av bostad är genomfört. En sådan process kan ta tid och innebär att den våldsutsatta har både hyra och egenavgift att betala. Kostnaden ska i en sådan situation inräknas i bedömningen om betalningsförmåga av egenavgift föreligger, även om personen i övrigt är självförsörjande. Detta för att undvika att den våldsutsatta återvänder till sin bostad och riskerar att utsättas för ytterligare våld.

Socialnämnd Hisingen anser att det är viktigt att våldsutsatta inte belastas ekonomiskt av staden så att ett långvarigt stöd kan ges och för att minska trösklar till att söka och ta emot stöd. Enligt uppgifter från boende och personal på boende finns individer som tackat nej eller har lämnat det skyddade boendet på grund av att man inte har råd. Dessutom framhåller nämnden att beviljandet av försörjningsstöd är omgärdat med flera restriktioner. Att överhuvudtaget utredas ekonomiskt för att avgöra vilken egenavgift en ska betala är en onödig stressfaktor som inte gynnar den våldsutsatta.

Nämnderna har inte kunnat bedöma storleken av stadens eventuella intäktsbortfall vid ett slopande av egenavgifterna gällande skyddat boende.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Socialnämnd Centrum och Sydväst framhåller att personer som utsätts för våld i nära relation ofta utvecklar en ohälsa, en försämrad självbild och självförtroende, ett beroende av våldsutövare och de blir inte sällan isolerade. Partnern kan ha tömt bankkonton, tagit lån i den utsattas namn och tvingat sig till ekonomiska medel på olika sätt i syfte att få kontroll över sin partner. Detta kan bidra till att våldsutsatta stannar i en våldsam relation eller återvänder även när ett uppbrott skett. Insatserna till en våldsutsatt ska inriktas på att skydda den våldsutsatta och att stärka personen så att hen kan leva ett självständigt liv. Att åter få/kunna ta ansvar för sin ekonomi kan vara en viktig del i en normaliserings-process och återupprättandet av den utsattas självkänsla som ofta blivit hårt ansatt i ett misshandelsförhållande.

Vidare framhåller nämnderna att rätten till bistånd bygger på en individuell behovsbedömning. Bedömningen ska präglas av ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. Frågor om boende ska inte ses isolerade från personens eller familjens övriga livssituation. En individuell behovsbedömning innebär att den enskildes rätt till bistånd ska utgå från hans eller hennes förmåga och behov. Socialtjänstens bistånd ska vara förenat med krav på den enskilde att utifrån sina förutsättningar bidra till att förändra sin situation. I Göteborgs stad ska den enskilde betala egenavgift när hen uppbär bistånd i form av boende via socialtjänsten och inte betalar en hyra för boendet. Det gäller oavsett orsak till placeringen. Kommunfullmäktige fattar varje år beslut om avgiftsnivån (taxan) för boendeinsatser som verkställs internt av socialförvaltningarna. Taxan är ett maxbelopp, vilket innebär att socialtjänsten inte får ta ut en avgift som är högre än den av kommunfullmäktige fastställda taxan. Före beslut om egenavgift ska den enskildes betalningsförmåga beräknas. Den enskildes ska, efter betald avgift, ha ekonomiskt utrymme för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader. Om den enskilde saknar betalningsförmåga, helt eller delvis, efterges avgiften. Barnets bästa ska särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn. Om den enskilde inte betalar sin egenavgift innebär inte det att biståndet upphör, då bedömning gjorts att den utsatta behöver biståndet för att uppnå skälig levnadsnivå.

Socialnämnd Hisingen framhåller dock i sammanhanget att enbart det faktum att utredas ekonomiskt för att avgöra vilken egenavgift en ska betala är en onödig stressfaktor som inte gynnar den våldsutsatta.

Jonas Kinnander — Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman — Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Socialnämnd Centrums handlingar 2022-08-30 § 180
3. Socialnämnd Hisingens handlingar 2022-08-30 § 198
4. Socialnämnd Nordosts handlingar 2022-08-30 § 317
5. Socialnämnd Sydväst handlingar 2022-08-31 § 190

Göteborgs Stad

Handling 2022 nr 107

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Våldsutsatta kvinnor ska inte tvingas välja bort skydd från våld för att kommunen vill ta ut en avgift från dem.

Idag i Göteborg betalar den person, oftast en kvinna, som beviljats skyddat boende en egenavgift beroende på personens ekonomiska situation. Det har förekommit fall där kvinnor självmant avbryter sin placering på skyddat boende för att de inte har råd. Enligt uppgift från personal så förekom nyligen ett fall där en kvinna tvingades skuldsätta sig för att kunna bo på skyddat boende i Göteborgs Stad.

Feministiskt initiativ föreslår i denna motion att kommunfullmäktige beslutar att slopa egenavgiften för skyddat boende. Även om en egenavgift kan låta motiverad som en slags hyra för bostad, är det en låg intäkt för staden men kan vara ett stort problem för den som tvingats lämna en våldsam förövare, i synnerhet för den kvinna som är utsatt för ekonomiskt våld och/eller har en pressad ekonomisk situation.

Egenavgiftens summa blir större för varje dag som går under placeringstiden, och kan påföras retroaktivt. Det kan röra sig om upp till femtusen kronor per månad. Det är mycket pengar, speciellt för den kvinna som också har barn att ta hand om. Många våldsutsatta kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för summan för placeringen vilket i slutändan betyder att staden ändå står för betalningen. Men det finns inte någon garanti för att den som söker ekonomiskt bistånd blir beviljad detta, dessutom fattas beslut om bistånd månad för månad vilket gör framtiden oviss och avgiften i sig skapar en onödig stress för den kvinna som redan befinner sig i en utsatt situation.

Våldsutsatta kvinnor drabbas ofta av långsiktiga ekonomiska konsekvenser. Inte heller är det ovanligt att förövaren har skuldsatt kvinnan och exempelvis tagit lån i hennes namn, det vill säga utsatt henne för ekonomiskt våld. Att då lägga på ytterligare belastning på ekonomin ser vi inte som berättigat när Göteborgs stads arbete mot våldet styrs av skyddsbehov, inte efter den våldsutsattas betalningsförmåga.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:
Egenavgiften för skyddat boende tas bort i Göteborg Stad.

Stina Svensson (FI) **Teysir Subhi (FI)**

Utdrag ur protokoll nr 8
Sammanträdesdatum: 2022-08-30

§ 180 Svar på remiss avseende motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

N164-0650/22

Socialförvaltningen Centrum har 2022-08-08 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Ulf Carlsson (MP) yrkar bifall till yrkandet från (FI), (V) och (MP) och avslag till förvaltningens förslag. Se bilaga 1 till protokollet

Emma Karlsson Landström yrkar bifall till yrkandet från (FI), (V) och (MP) och avslag till förvaltningens förslag.

Per Holm (D) meddelar att (D) inte deltar i beslutet och hänvisar till yttrande från (S) och (D). Se bilaga 2 till protokollet.

Kristina Bergman Alme (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag och avslag på yrkandet från (FI), (V) och (MP) med hänvisning till yttrande från (L) och (M). Se bilaga 3 till protokollet.

Lisen Kindbom (S) meddelar att (S) inte deltar i beslutet och hänvisar till yttrande från (S) och (D).

Propositionsordning

Ordförande Nina Miskovsky (M) ställer förvaltningens förslag mot yrkande från (FI), (V) och (MP) och finner att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende med hänvisning till de synpunkter och förslag som redovisas i tjänsteutlåtandet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-30

Protokollsanteckning/ar

Kristina Bergman Alme (L) inkommer med ett yttrande från (L) och (M). Se bilaga 3 till protokollet.

Claes Söderling (S) inkommer med ett yttrande från (S) och (D). Se bilaga 2 till protokollet.

Dag för justering
2022-08-30

Vid protokollet

Sekreterare
Jeanette Nilsson

Ordförande
Nina Miskovsky

Justerande
Ulf Carlsson

Göteborgs Stad

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2022-08-08
Diarienummer N164-0650/22

Handläggare
Fredrik Nilsson, Frida Retz
Telefon: 031-365 00 00
E-post:frida.retz@socialcentrum.goteborg.se

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende med hänvisning till de synpunkter och förslag som redovisas i tjänsteutlåtandet och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunfullmäktige.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnden Centrum ska yttra sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende. I motionen sägs att det förekommit fall där kvinnor självmant avbrutit sin placering på skyddat boende för att de inte har råd att betala sin egenavgift.

Av 8 kap 1§ socialtjänstlagen (SoL) framgår att kommunen får ta ut en ersättning för uppehälle vid vissa biståndsinsatser, som inte är att betrakta som behandlingsinsatser. Ett sådant exempel är när den enskilde har bistånd i form av skyddat boende på grund av våldsutsatthet.

I Göteborgs stads rutin för hantering av egenavgift framkommer att den egenavgift som den enskilde ska betala beräknas utifrån betalningsförmåga. Efter betald egenavgift ska den enskilde ha ekonomiskt utrymme för personliga behov och normala levnadskostnader. När den enskilde inte bedöms ha betalningsförmåga, det vill säga ekonomiskt utrymme att betala egenavgift, ska avgiften efterges enligt 9 kap. 4 § SoL.

Om den enskilde fått en egenavgift fastställd och inte betalar denna kan biståndet ändå löpa på om behovet av skyddat boende bedöms kvarstå.

Rutinen innebär således att ingen person ska behöva lämna det skyddade boende på grund av att hen inte har råd att betala egenavgiften, varför förvaltningen bedömer att förslaget i motionen bör avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Många som lever med våld i nära relation är utsatta för olika typer av våld, däribland ekonomiskt våld och de har därmed en svår ekonomisk situation. En majoritet av de personer som beviljas skyddat boende av förvaltningen har små eller inga möjligheter att betala någon

egenavgift, då de är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Någon egenavgift utkrävs således inte. Att ta bort egenavgiften generellt för skyddat boende skulle därför inte ha någon inverkan på deras situation. Det är dock inte ovanligt att en våldsutsatt person tvingas lämna sin bostad och inte kommer att ha några möjligheter att återvända men inte heller kan säga upp sitt kontrakt innan ett byte av bostad är genomfört utifrån rådande bostadsmarknad. En sådan process som kan ta tid och som innebär att den våldsutsatta då har både hyra och egenavgift att betala. I en sådan situation skall hyreskostnad inräknas i bedömningen huruvida betalningsförmåga av egenavgift föreligger, även om personen i övrigt är självförsörjande, för att undvika att den våldsutsatta återvänder till sin bostad utifrån ekonomi och på så vis riskerar att utsättas för ytterligare våld.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension.

Våld är ett mångtydigt begrepp som både i forskning och praktik kan definieras på olika sätt. Det kan handla om brottsliga gärningar som fysiskt våld och sexuella övergrepp. Våld kan också vara handlingar som enligt rådande lagstiftning inte kan definieras som brott, men som sammantaget kan skapa ett mönster av utsatthet. Exempel på det är nedsättande kommentarer, ekonomiskt utnyttjande, försummelse och isolering från vänner och familj. (*Socialstyrelsens definition)*

Personer som utsätts för våld i nära relation utvecklar ofta en ohälsa, en försämrad självbild och självförtroende, ett beroende av våldsutövare och de blir inte sällan isolerade. Upplevelser av skuld och skam är vanligt. Det är vanligt att våldsutsatta personer också lider ekonomisk skada. Partnern kan ha tömt bankkonton, tagit lån i den utsattas namn och tvingat sig till ekonomiska medel på olika sätt i syfte att få kontroll över sin partner. Detta kan bidra till att våldsutsatta stannar i en våldsam relation eller återvänder även när ett uppbrott skett. Det är därför av högsta vikt att samhället erbjuder nödvändigt stöd till exempel i form av samtalsbehandling och skyddat boende för att våldsutsattheten ska upphöra. Insatserna ska inriktas på att skydda den våldsutsatta och att stärka personen så att hen kan leva ett självständigt liv. Att åter få/kunna ta ansvar för sin ekonomi kan vara en viktig del i normaliseringsprocessen.

Samverkan

Information har skett på FSG den 23 augusti 2022.

Bilagor

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgift för skyddat boende

Ärendet

Socialnämnd Centrum ska yttra sig över förslaget i en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 5 september 2022.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnd Centrum har fått en begäran från Stadsledningskontoret om yttrande över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Motionärerna skriver att det har förekommit att kvinnor självmant avbrutit placeringen på skyddat boende då de inte haft råd att betala egenavgift. Vidare uppger de att en kvinna skuldsatt sig för att kunna bo på det skyddade boendet. Man skriver också att många våldsutsatta kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för summan för placeringen vilket i slutändan betyder att staden ändå står för betalningen.

Socialtjänstens ansvar för stöd till våldsutsatta personer

Socialtjänsten har ett ansvar för att vid behov erbjuda personer utsatta för våld i nära relationer stöd och hjälp i form av lämpligt, tillfälligt boende som motsvarar den våldsutsattas behov av skydd. Boendet är en del av en insats för stöd och skydd och för att bryta en våldssituation eller förebygga risken för fortsatt brottsutsatthet. Behovet av stödinsatser kvarstår ofta under en längre tid, även efter det att behovet av skydd har upphört.

Egenavgiften

I Göteborgs stad ska den enskilde betala egenavgift när hen uppbär bistånd i form av boende via socialtjänsten och inte betalar en hyra för boendet. Det gäller oavsett orsak till placeringen. Kommunfullmäktige fattar varje år beslut om avgiftsnivån (taxan) för boendeinsatser som verkställs internt av socialförvaltningarna. Taxan är ett maxbelopp, vilket innebär att socialtjänsten inte får ta ut en avgift som är högre än den av kommunfullmäktige fastställda taxan. För personer som får sin boendeinsats verkställd av extern utförare har kommunen rätt att ta ut skälig ersättning för stöd- och hjälpinsatser enligt 8 kap. 1 § SoL Den motsvarar i praktiken taxan som fastställts av kommunfullmäktige. Före beslut om egenavgift ska den enskildes betalningsförmåga beräknas. Den enskildes ska, efter betald avgift, ha ekonomiskt utrymme för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader. Om den enskilde saknar betalningsförmåga, helt eller delvis, efterges avgiften med stöd av 9 kap. 4 § SoL. Detta för att undvika att enskilda personer hänvisas till ekonomiskt bistånd för att betala egenavgift.

I de ärenden där egenavgift betalas kan det vara en positiv del i ”normaliseringsprocessen” och återupprättandet av den utsattas självkänsla som ofta blivit hårt ansatt i ett misshandelsförhållande.

Om den enskilde inte betalar sin egenavgift innebär inte det att biståndet upphör, då bedömning gjorts att den utsatta behöver biståndet för att uppnå skälig levnadsnivå.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att de flesta av de som ansöker om bistånd i form av skyddat boende är beroende av försörjningsstöd och betalar därmed ingen egenavgift. För personer med egen inkomst görs individuella bedömningar av möjligheten att betala egenavgift. Om den enskilde inte bedöms kunna betala sin egenavgift, utan att försättas i en omöjlig situation, kan undantag från regeln göras.

Förvaltningen bedömer att Göteborg stads rutin för hantering av egenavgift innebär att våldsutsatta inte ska behöva tacka nej eller lämna det skyddade boendet på grund av att man inte har råd. Det kan finnas andra skäl till att den enskilde inte vill bo skyddat, till exempel att det kan vara en påfrestande miljö.

När det finns ett betalningsutrymme är det rimligt att även våldsutsatta bidrar till uppehället på boendet, precis som andra grupper. Förvaltningen avser fortsatt tillsammans med övriga socialförvaltningar att föra dialog kring bedömningsgrunder när en våldsutsatt person ej ska krävas på egenavgift trots egen inkomst. Detta för att undvika att man gör olika bedömningar på likartade situationer och för att främja en jämlik stad.

Förvaltningen bedömer att förslaget i motionen om att ta bort egenavgift för skyddat boendet ska avstyrkas.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör

Yrkande (Fi, V, Mp)
2022-08-30 Ärende nr 7

Yrkande angående – Svar på remiss angående Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

I nämnden:

Socialnämnden Centrum tillstyrker motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Socialnämnden Centrum översänder tjänsteutlåtandet inklusive ändringar enligt detta yrkande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkandet

Vi rödgrönrosa i Fi, V och MP välkomnar denna motion, och anser att nämnden bör tillstyrka motionen. Vi har tidigare i nämnden yrkat på att situationen kring egenavgifter kring skyddat boende ska kartläggas. Att våldsutsatta inte ska ekonomiskt belastas av Göteborgs stad är viktigt, inte minst för att kunna ge ett långvarigt stöd och för att minska trösklar till att söka och ta emot stöd.

I tjänsteutlåtandet skriver förvaltningen att de bedömer att Göteborg stads rutin för hantering av egenavgift innebär att våldsutsatta inte ska behöva tacka nej eller lämna det skyddade boendet på grund av att man inte har råd. Detta motsägs av uppgifter från boende och från personal på boenden. I P4 Västs reportage 2022-06-13, ”***Misshandlade Maria behövde flytta hem igen – skyddade boendet för dyrt***” (https://sverigesradio.se/artikel/misshandlade-maria-behovde-flytta-hem-igen-skyddade-boendet-for-dyrt), svarar Maria att hon absolut stannat längre om inte avgiften satts till 4.700 kr/mån. Personal på Kriscentrum för kvinnor säger i samma reportage att de är oroade av ökningen av antal kvinnor som under senast året avbrutit sin vistelse på grund av för hög egenavgift. Liknande berättelser från Göteborg uppmärksamma i Expressens reportage, ***’Vanja har inte råd med skyddat boende’***, (https://www.expressen.se/nyheter/krim/vanja-har-inte-rad-med-skyddat-boende/).

I tjänsteutlåtandet anförs att majoriteten av de som söker mottar försörjningsstöd och därmed slipper avgift. Att beviljas försörjningsstöd är omgärdat med flera restriktioner, till exempel kring ägande. Att överhuvudtaget utredas ekonomiskt för att avgöra vilken egenavgift en ska betala är en onödig stressfaktor, och gynnar inte den våldsutsattas situation. Grundproblemet är ofta att våldsutsatta kvinnor tvingas betala dubbla hyror,

både för den bostad de tvingats fly ifrån, och för den fristad som Göteborgs Stad erbjuder.

Vi anser att nämnden bör tillstyrka motionen.

Socialnämnd Centrum

Yttrande Socialdemokraterna, Demokraterna

2022-08-29

Yttrande angående motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Yttrandet

Våld i nära relation är en av vår tids största samhällsproblem och kräver åtgärder för att bekämpas. Inte minst behöver problematiken kring hedersrelaterat våld och förtryck uppmärksammas och adresseras ytterligare. För oss är det givet att den ekonomiska situationen för den utsatta kvinnan inte skall vara avgörande när det finns ett behov av vistelse på skyddat boende. Vi avser hantera motionen med tillhörande remissvar i sin helhet när denna når kommunstyrelsen och kommer därför avstå i att medverka i beslutet.

Yttrande M, L
Socialnämnd Centrum
2022-08-30

Yttrande i ärende 7 svar på remiss av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Vi ställer oss bakom förvaltningens tjänsteutlåtande att avslå motionen med de motiveringar förvaltningen lämnat.

Det är viktigt att vi har en samlad politik för att motverka våld i nära relationer.

Vad gäller ekonomiskt våld, dvs att kvinnorna inte har tillgång till sina egna bankkonton pga. att mannen fryst dem, så skall det räknas som att kvinnan saknar ekonomiska möjligheter att betala egenavgift och då ska de bli befriade från egenavgiften, denna regel gäller redan i dag. Om någon är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ska ingen egenavgift tas ut, detta står redan i regelverket.

Våldsutsatta kvinnor är ingen homogen grupp ekonomiskt, där kan finnas både fattiga och rika. Det är viktigt att ge varje individ det den har behov av och detta ska biståndsbedömarna se till.

Om det är oklart formulerat i stadens rutiner för hantering av egenavgifter eller att rutinerna inte efterlevs, är det viktigt att staden säkerställer detta, på samma sätt som man kontrollerar efterlevnaden av alla rutiner.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-30

§198 N166-0467/22

Svar på motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgift för skyddat boende, SLK 0610/22

Beslut

1. Socialnämnd Hisingen tillstyrker motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

2. Socialnämnd Hisingen översänder tjänsteutlåtandet inklusive ändringar enligt yrkandet från V och MP som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

3. Socialnämnd Hisingen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärende

Socialnämnd Hisingen ska yttra sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende. I motionen sägs att det förekommit fall där kvinnor självmant avbrutit sin placering på skyddat boende för att de inte har råd att betala sin egenavgift.

Av 8 kap 1§ socialtjänstlagen (SoL) framgår att kommunen får ta ut en ersättning för uppehälle vid vissa biståndsinsatser, som inte är att betrakta som behandlingsinsatser. Ett sådant exempel är när den enskilde har bistånd i form av skyddat boende på grund av våldsutsatthet.

Handlingar

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgift för skyddat boende
2. Tjänsteutlåtande, daterat 2022-05-24
3. Yrkande från L, daterat 2022-08-30
4. Yrkande från V och MP, daterat 2022-08-29

Yrkanden

Marie Brynolfsson (V) yrkar bifall till yrkandet från V och MP.
Peter Svanberg (D) yrkar bifall till yrkandet från L.
Simona Mohamsson (L) yrkar bifall till yrkandet från L.
Åke Björk (M) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Protokollsanteckning

Åke Björk (M) lämnar yttrande från M till protokollet enligt bilaga 1.
Joakim Berlin (S) lämnar yttrande från S till protokollet enligt bilaga 2.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-30

Reservation
Moderaterna reserverar sig mot beslutet.

Propositionsordning 1
Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer proposition på bifall mot respektive avslag av motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla motionen. Omröstning begärs.

Propositionsordning 2
Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer därefter proposition på beslutsmening två i yrkandet från V och MP och finner att nämnden beslutar att bifalla beslutsmening två i yrkandet från V och MP. Ingen omröstning begärs.

Propositionsordning 3
Ordförande Simona Mohamsson (L) ställer därefter proposition på beslutsmening tre i yrkandet från V och MP och finner att nämnden beslutar att bifalla beslutsmening tre i yrkandet från V och MP. Ingen omröstning begärs.

Omröstning
Godkänd voteringsproposition: Ja för bifall av motionen och Nej till avslag av motionen.

Sara Carlsson Hägglund (V), Peter Svanberg (D), Sophia Nilsson (MP), Charlotta Snow (D), Marie Brynolfsson (V) och Simona Mohamsson (L) röstar Ja.

Åke Björk (M), Rickard Eriksson (M) och Håkan Lösnitz (SD) röstar Nej.

Salam Kaskas (S) och Joakim Berlin (S) avstår.

Socialnämnd Hisingen beslutar med 6 röster Ja mot 3 röster Nej att bifalla motionen.

Protokollsutdrag skickas till
Kommunstyrelsen, SLK dnr 0610/22

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-30

Dag för justering
2022-08-30

Vid protokollet

Sekreterare
Tea Aracic

Ordförande
Simona Mohamsson (L)

Justerande
Sara Carlsson Hägglund (V)

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2022-05-24
Diarienummer N166-0467/22

Handläggare
Martina Lundgren, Lena Ernst Lagergren, Elisabeth H Johansson
Telefon: 031 365 00 00
E-post:
Martina.lundgren@socialhisingen.goteborg.se
Elisabeth.h.johansson@socialhisingen.goteborg.se
Lena.ernst.lagergren@socialhisingen.goteborg.se

Svar på motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgift för skyddat boende, SLK 0610/22

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen avstyrker motionen om att ta bort egenavgiften för skyddat boende och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

2. Socialnämnd Hisingen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnd Hisingen ska yttra sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende. I motionen sägs att det förekommit fall där kvinnor självmant avbrutit sin placering på skyddat boende för att de inte har råd att betala sin egenavgift.

Av 8 kap 1§ socialtjänstlagen (SoL) framgår att kommunen får ta ut en ersättning för uppehälle vid vissa biståndsinsatser, som inte är att betrakta som behandlingsinsatser. Ett sådant exempel är när den enskilde har bistånd i form av skyddat boende på grund av våldsutsatthet.

I Göteborgs stads rutin för hantering av egenavgift framkommer att den egenavgift som den enskilde ska betala beräknas utifrån betalningsförmåga. Efter betald egenavgift ska den enskilde ha ekonomiskt utrymme för personliga behov och normala levnadskostnader. När den enskilde inte bedöms ha betalningsförmåga, det vill säga ekonomiskt utrymme att betala egenavgift, ska avgiften efterges enligt 9 kap. 4 § SoL.

Om den enskilde fått en egenavgift fastställd och inte betalar denna kan biståndet ändå löpa på om behovet av skyddat boende bedöms kvarstå.

Rutinen innebär således att ingen person ska behöva lämna det skyddade boende på grund av att hen inte har råd att betala egenavgiften, varför förvaltningen bedömer att förslaget i motionen bör avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Många som lever med våld i nära relation är utsatta för olika typer av våld, däribland ekonomiskt våld och de har därmed en svår ekonomisk situation. En majoritet av de personer som beviljas skyddat boende av förvaltningen har små eller inga möjligheter att betala någon egenavgift, då de är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Någon egenavgift utkrävs således inte. Att ta bort egenavgiften generellt för skyddat boende skulle därför inte ha någon inverkan på deras situation.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Våld är ett mångtydigt begrepp som både i forskning och praktik kan definieras på olika sätt. Det kan handla om brottsliga gärningar som fysiskt våld och sexuella övergrepp. Våld kan också vara handlingar som enligt rådande lagstiftning inte kan definieras som brott, men som sammantaget kan skapa ett mönster av utsatthet. Exempel på det är nedsättande kommentarer, ekonomiskt utnyttjande, försummelse och isolering från vänner och familj (*Socialstyrelsens definition).*

Personer som utsätts för våld i nära relation utvecklar ofta en ohälsa, en försämrad självbild och självförtroende, ett beroende av våldsutövare och de blir inte sällan isolerade. Upplevelser av skuld och skam är vanligt. Det är vanligt att våldsutsatta personer också lider ekonomisk skada. Partnern kan ha tömt bankkonton, tagit lån i den utsattas namn och tvingat sig till ekonomiska medel på olika sätt i syfte att få kontroll över sin partner. Detta kan bidra till att våldsutsatta stannar i en våldsam relation eller återvänder även när ett uppbrott skett. Det är därför av högsta vikt att samhället erbjuder nödvändigt stöd till exempel i form av samtalsbehandling och skyddat boende för att våldsutsattheten ska upphöra. Insatserna ska inriktas på att skydda den våldsutsatta och att stärka personen så att hen kan leva ett självständigt liv. Att åter få/kunna ta ansvar för sin ekonomi kan vara en viktig del i normaliseringsprocessen.

Samverkan

Information om ärendet på förvaltningens samverkansgrupp FSG den 23 augusti 2022.

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgift för skyddat boende

Ärendet

Socialnämnd Hisingen ska yttra sig över förslaget i en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 5 september 2022.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnd Hisingen har fått en begäran från Stadsledningskontoret om yttrande över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Motionärerna skriver att det har förekommit att kvinnor självmant avbrutit placeringen på skyddat boende då de inte haft råd att betala egenavgift. Vidare uppger de att en kvinna skuldsatt sig för att kunna bo på det skyddade boendet. Man skriver också att många våldsutsatta kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för summan för placeringen vilket i slutändan betyder att staden ändå står för betalningen.

Socialtjänstens ansvar för stöd till våldsutsatta personer

Socialtjänsten har ett ansvar för att vid behov erbjuda personer utsatta för våld i nära relationer stöd och hjälp i form av lämpligt, tillfälligt boende som motsvarar den våldsutsattas behov av skydd. Boendet är en del av en insats för stöd och skydd och för att bryta en våldssituation eller förebygga risken för fortsatt brottsutsatthet. Behovet av stödinsatser kvarstår ofta under en längre tid, även efter det att behovet av skydd har upphört.

Egenavgiften

I Göteborgs stad ska den enskilde betala egenavgift när hen uppbär bistånd i form av boende via socialtjänsten och inte betalar en hyra för boendet. Det gäller oavsett orsak till placeringen. Kommunfullmäktige fattar varje år beslut om avgiftsnivån (taxan) för boendeinsatser som verkställs inom social resursförvaltnings boendeverksamhet. Taxan är ett maxbelopp, vilket innebär att socialtjänsten inte får ta ut en avgift som är högre än den av Kommunfullmäktige fastställda taxan. För personer som får sin boendeinsats verkställd av extern utförare har kommunen rätt att ta ut skälig ersättning för stöd- och hjälpinsatser enligt 8 kap. 1 § SoL Den motsvarar i praktiken taxan som fastställts av Kommunfullmäktige. Före beslut om egenavgift ska den enskildes betalningsförmåga beräknas. Den enskildes ska, efter betald avgift, ha ekonomiskt utrymme för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader. Om den enskilde saknar betalningsförmåga, helt eller delvis, efterges avgiften med stöd av 9 kap. 4 § SoL. Detta för att undvika att enskilda personer hänvisas till ekonomiskt bistånd för att betala egenavgift.

I de ärenden där egenavgift betalas kan det vara en positiv del i ”normaliseringsprocessen” och återupprättandet av den utsattas självkänsla som ofta blivit hårt ansatt i ett misshandelsförhållande.

Om den enskilde inte betalar sin egenavgift innebär inte det att biståndet upphör, då bedömning gjorts att den utsatta behöver biståndet för att uppnå skälig levnadsnivå.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att de flesta av de som ansöker om bistånd i form av skyddat boende är beroende av försörjningsstöd och betalar därmed ingen egenavgift. För personer med egen inkomst görs individuella bedömningar av möjligheten att betala egenavgift. Om den enskilde inte bedöms kunna betala sin egenavgift, utan att försättas i en omöjlig situation, kan undantag från regeln göras.

Förvaltningen bedömer att Göteborgs stads rutin för hantering av egenavgift innebär att våldsutsatta inte ska behöva tacka nej eller lämna det skyddade boendet på grund av att man inte har råd. Det kan finnas andra skäl till att den enskilde inte vill bo skyddat, till exempel att det kan vara en påfrestande miljö.

När det finns ett betalningsutrymme är det rimligt att även våldsutsatta bidrar till uppehället på boendet, precis som andra grupper.

Förvaltningen bedömer därför att förslaget i motionen om att ta bort egenavgift för skyddat boendet ska avstyrkas.

Christina Alvelin	Martina Lundgren
Förvaltningsdirektör	Avdelningschef

Socialnämnden Hisingen
Yrkande (L)
Ärende 10
2022-08-30

Yrkande angående svar på motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgift för skyddat boende, SLK 0610/22

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen tillstyrker motionen med det som anförs nedan.

Ärende

Det krävs en samlad politik för att motverka våld i nära relationer och sexualbrott. Många kvinnor utsätts för fysiskt, psykiskt, sexuellt och ekonomiskt våld av en man som hon har, eller har haft, en relation med. Det ekonomiska våldet är ofta osynliggjort och ignorerat i den politiska debatten. Vi menar att motionen har goda intentioner dock missar den att belysa behovet av att se över bristerna i de befintliga riktlinjerna och att modernisera stödet till våldsutsatta så att även det ekonomiska våldet finns med.

Utifrån en forskningsstudie av Lars Evertsson, professor på Mittuniversitetet gjord åt Brottsoffermyndigheten framkommer det att de kvinnor som intervjuats i studien har haft partner som genom manipulation eller hot fått tillgång till kvinnornas bankuppgifter. Med uppgifterna har de sedan totalt havererat kvinnornas ekonomi genom att ta deras pengar och lån i deras namn. Männen i fråga kan ta kontrollen över kvinnornas besparingar och överföra dem till sig själva, för att sedan ta lån och sms-lån i kvinnornas namn. De öppnar kreditkort i kvinnornas namn och skriver över tillgångar som bilar och hus.

Dessa brottsoffer blir på så sätt ekonomiskt låsta och kontrollerade av sina partner. När kvinnorna tar sig ur relationerna är det med skulder upp över öronen, tömda besparingar samt betalningsanmärkningar och skulder hos kronofogden. De möter ointresse från polis och åklagare, vilka heller inte har något tydligt att sätta emot. Liberalerna vill på nationell nivå att skuldsättnings lagarna ses över så att dessa brottsoffers skulder skrivs över till förövarna. De ekonomiska bojor männen sätter sina offer i borde självklart i stället kedja förövarna själva.

Varje brottsoffer behöver ses som en individ och bemötas utifrån sin egen situation. Därmed är det viktigt att fokuserar på just detta, idag har staden en policy att de som har möjlighet att betala sina egenavgifter. Vi vet också att våldsutsatta kvinnor ofta drabbas av långtgående ekonomiska konsekvenser.

Mot bakgrund av ovanstående menar vi att en översikt av befintliga riktlinjer bör göras för att garantera att rätt stöd ges till de som utsätts för våld och att stöd för det ekonomiska våldet finns samt att konsekvenserna för det ekonomiska våldet beaktas i beräkningen av egenavgifter. Ekonomisk frihet ger social frihet.

Yrkande (Vänsterpartiet, Miljöpartiet)
2022-08-29 Ärende nr 10

Yrkande angående – Svar på motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

I nämnden:

Socialnämnden Hisingen tillstyrker motionen av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Socialnämnden Hisingen översänder tjänsteutlåtandet inklusive ändringar enligt detta yrkande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Socialnämnden Hisingen förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkandet

Vi rödgrönrosa i V och MP välkomnar denna motion, och anser att nämnden bör tillstyrka motionen. Att våldsutsatta inte ska ekonomiskt belastas av Göteborgs stad är viktigt, inte minst för att kunna ge ett långvarigt stöd och för att minska trösklar till att söka och ta emot stöd.

I tjänsteutlåtandet skriver förvaltningen att de bedömer att Göteborg stads rutin för hantering av egenavgift innebär att våldsutsatta inte ska behöva tacka nej eller lämna det skyddade boendet på grund av att man inte har råd. Detta motsägs av uppgifter från boende och från personal på boenden. I P4 Västs reportage 2022-06-13, ”***Misshandlade Maria behövde flytta hem igen – skyddade boendet för dyrt***” (https://sverigesradio.se/artikel/misshandlade-maria-behovde-flytta-hem-igen-skyddade-boendet-for-dyrt), svarar Maria att hon absolut stannat längre om inte avgiften satts till 4.700 kr/mån. Personal på Kriscentrum för kvinnor säger i samma reportage att de är oroade av ökningen av antal kvinnor som under senast året avbrutit sin vistelse på grund av för hög egenavgift. Liknande berättelser från Göteborg uppmärksamma i Expressens reportage, ***’Vanja har inte råd med skyddat boende’***, (https://www.expressen.se/nyheter/krim/vanja-har-inte-rad-med-skyddat-boende/).

I tjänsteutlåtandet anförs att majoriteten av de som söker mottar försörjningsstöd och därmed slipper avgift. Att beviljas försörjningsstöd är omgärdat med flera restriktioner, till exempel kring ägande. Att överhuvudtaget utredas ekonomiskt för att avgöra vilken egenavgift en ska betala är en onödig stressfaktor, och gynnar inte den våldsutsattas situation. Grundproblemet är ofta att våldsutsatta kvinnor tvingas betala dubbla hyror, både för den bostad de tvingats fly ifrån, och för den fristad som Göteborgs Stad erbjuder.

Vi anser att nämnden bör tillstyrka motionen.

Yttrande M
Socialnämnden Hisingen
2022-08-30

Yttrande i ärende avseende svar på remiss av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende. SLK 0610/22

Vi ställer oss bakom förvaltningens tjänsteutlåtande att avslå motionen med de motiveringar förvaltningen lämnat.

Det är viktigt att vi har en samlad politik för att motverka våld i nära relationer.

Vad gäller ekonomiskt våld, d.v.s. att kvinnorna inte har tillgång till sina egna bankkonton p.g.a. att mannen fryst dem, så skall det räknas som att kvinnan saknar ekonomiska möjligheter att betala egenavgift och då ska de bli befriade från egenavgiften, denna regel gäller redan i dag. Om någon är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ska ingen egenavgift tas ut, detta står redan i regelverket.

Våldsutsatta kvinnor är ingen homogen grupp ekonomiskt, där kan finnas både fattiga och rika. Det är viktigt att ge varje individ det den har behov av och detta ska biståndsbedömarna se till.

Om det är oklart formulerat i stadens rutiner för hantering av egenavgifter eller att rutinerna inte efterlevs, är det viktigt att staden gör en kontroll av detta, på samma sätt som man kontrollerar efterlevnaden av alla rutiner.

Socialnämnd Hisingen

Yttrande Socialdemokraterna

2022-08-29

Yttrande angående motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Yttrandet

Våld i nära relation är en av vår tids största samhällsproblem och kräver åtgärder för att bekämpas. Inte minst behöver problematiken kring hedersrelaterat våld och förtryck uppmärksammas och adresseras ytterligare. För oss socialdemokrater är det givet att den ekonomiska situationen för den utsatta kvinnan inte skall vara avgörande när det finns ett behov av vistelse på skyddat boende. Vi avser hantera motionen med tillhörande remissvar i sin helhet när denna når kommunstyrelsen och kommer därför avstå i beslutet.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-30

§ 317 N163-0689/22

Svar på remiss - Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Ärendet

Socialnämnden Nordost ska yttra sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-05-25.
Yttrande från Socialdemokraterna daterat 2022-08-29.
Yrkande från Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Demokraterna daterat 2022-08-30.
Yrkande från Liberalerna daterat 2022-08-30.
Yttrande från Moderaterna daterat 2022-08-30.

Notering

Socialdemokraterna meddelar att man inte deltar i beslutet med hänvisning till inlämnat yttrande för motivering.

Yrkanden

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Demokraterna yrkar att motionen tillstyrks och hänvisar till inlämnat yrkande för motivering.
Liberalerna yrkar att motionen tillstyrks och hänvisar till inlämnat yrkande för motivering.
Moderaterna yrkar bifall till förvaltningens förslag och hänvisar till inlämnat yttrande för motivering.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på om motionen ska tillstyrkas eller avstyrkas och finner att Socialnämnden beslutat att motionen ska tillstyrkas och förvaltningens förslag avslås.

Beslut

1. Socialnämnd Nordost beslutar att tillstyrka motionen.
2. Socialnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-30

Reservation

Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande och yttrande för motivering.

Expedieras

Stadsledningskontoret

Dag för justering
2022-08-30

Vid protokollet

Sekreterare
Annika Funkqvist

Ordförande
Johan Fält

Justerande
Frida Tånghag

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2022-05-25
Diarienummer N163-0689/22

Handläggare: Bjarne Öhman, Lisa Klein
Telefon: 031-365 12 12
E-post: bjarne.ohman@socialnordost.goteborg.se

Yttrande avseende Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Nordost beslutar att avstyrka motionen med hänvisning till befintligt arbetssätt med att efterge egenavgift om betalningsutrymme saknas och utifrån likställighetsprincipen.
2. Socialnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret.
3. Socialnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Socialnämnd Nordost ska yttra sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende. Stadsledningskontoret ska ha svaret senast 5 september 2022.

Motionärerna skriver att våldsutsatta kvinnor inte ska tvingas välja bort skydd från våld för att kommunen vill ta ut en avgift från dem. De skriver att det har förekommit att kvinnor självmant avbrutit placeringen på skyddat boende då de inte haft råd att betala egenavgift och en kvinna ska ha skuldsatt sig för att kunna bo på skyddat boende.

Av 8 kap. 1§ socialtjänstlagen (SoL) framgår att kommunen får ta ut en ersättning för uppehälle vid vissa biståndsinsatser som inte är att betrakta som behandlingsinsatser. Ett sådant exempel är när den enskilde har bistånd i form av skyddat boende på grund av våldsutsatthet. Egenavgiften beräknas utifrån den enskildes betalningsförmåga och efter betald egenavgift ska det finns ett ekonomiskt utrymme för personliga behov och normala levnadskostnader. Bedöms den enskilde sakna betalningsförmåga ska egenavgiften efterges, alltså inte tas ut, enligt 9 kap. 4 § SoL.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden avstyrker motionen med hänvisning till befintligt arbetssätt med att efterge egenavgift om betalningsutrymme saknas och utifrån likställighetsprincipen som uttrycks i 2 kap. 3 § kommunallagen. Finns ett betalningsutrymme är det rimligt att även våldsutsatta, precis som andra utsatta grupper, bidrar till uppehället vid placering på boende.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Många som lever med våld i nära relation är utsatta för olika typer av våld, däribland ekonomiskt våld och de har därmed en svår ekonomisk situation. En majoritet av de personer som beviljas skyddat boende har små eller inga möjligheter att betala någon egenavgift, då de är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Någon egenavgift utkrävs därför inte. Att ta bort egenavgiften generellt för skyddat boende skulle därför inte ha någon inverkan på deras situation eller på förvaltningens intäkter.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Våld i nära relationer är ofta ett mönster av handlingar som kan vara alltifrån subtila handlingar till grova brott. Från att bli förlöjligad till att utsättas för våldtäkt eller allvarliga hot. Det kan ofta handla om kombinationer av fysiskt, sexuellt, psykiskt och ekonomiskt våld.

Personer som utsätts för våld i nära relation utvecklar ofta en ohälsa, en försämrad självbild och självförtroende, ett beroende av våldsutövare och de blir inte sällan isolerade. Upplevelser av skuld och skam är vanligt. Det är vanligt att våldsutsatta personer också lider ekonomisk skada. Partnern kan ha tömt bankkonton, tagit lån i den utsattas namn och tvingat sig till ekonomiska medel på olika sätt i syfte att få kontroll över sin partner. Detta kan bidra till att våldsutsatta stannar i en våldsam relation eller återvänder även när ett uppbrott skett. Det är därför av högsta vikt att samhället erbjuder nödvändigt stöd till exempel i form av samtalsbehandling och skyddat boende för att våldsutsattheten ska upphöra. Insatserna ska inriktas på att skydda den våldsutsatta och att stärka personen så att hen kan leva ett självständigt liv fritt från våld.

Samverkan

Information lämnas vid förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 23 augusti 2022.

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Ärendet

En remiss har inkommit till socialnämnden avseende Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) gällande att ta bort egenavgiften för skyddat boende. Remissen har skickats till de fyra socialnämnderna för yttrande. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 5 september 2022.

Beskrivning av ärendet

Sammanfattning av motionen

Motionärerna skriver att våldsutsatta kvinnor inte ska tvingas välja bort skydd från våld för att kommunen vill ta ut en avgift från dem. De skriver att det har förekommit att kvinnor självmant avbrutit placeringen på skyddat boende då de inte haft råd att betala egenavgift och en kvinna ska ha skuldsatt sig för att kunna bo på skyddat boende. Motionärerna skriver att egenavgiftens summa blir större för varje dag som går under placeringstiden, och kan påföras retroaktivt. I motionen skrivs att många våldsutsatta kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för summan för placeringen vilket i slutändan betyder att staden ändå står för betalningen. Motionärerna avslutar med att skriva att Göteborgs Stads arbete mot våldet styrs av skyddsbehov, inte efter den våldsutsattas betalningsförmåga.

Socialtjänstens ansvar för stöd till våldsutsatta personer

Socialtjänsten har ett ansvar för att erbjuda personer utsatta för våld i nära relationer stöd och hjälp som motsvarar deras behov. Standardiserade bedömningsmetoder används för att bedöma enskildas behov av skydd. Resultatet av genomförd riskbedömning, och utredningen i övrigt, ligger oftast till grund för de insatser som erbjuds akut, på kort och lång sikt för att skydda den enskilde från fortsatt våld.

Skyddat boende kan vara en av flera insatser som erbjuds som skydd för fortsatt våldsutsatthet. Behovet av stödinsatser kvarstår ofta under en längre tid, även efter det att behovet av skydd har upphört.

Egenavgift

I Göteborgs stad ska den enskilde betala egenavgift när hen uppbär bistånd i form av boende via socialtjänsten och inte betalar en hyra för boendet. Det gäller oavsett orsak till placeringen. Kommunfullmäktige fattar varje år beslut om avgiftsnivån (taxan) för boendeinsatser som verkställs inom social resursförvaltnings boendeverksamhet. Taxan är ett maxbelopp, vilket innebär att socialtjänsten inte får ta ut en avgift som är högre än den av Kommunfullmäktige fastställda taxan. För personer som får sin boendeinsats verkställd av extern utförare har kommunen rätt att ta ut skälig ersättning för stöd- och hjälpinsatser enligt 8 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL). Den motsvarar i praktiken taxan som fastställts av Kommunfullmäktige. Egenavgiften är inte utformad på ett sådant sätt att den ökar med placeringens längd.

Före beslut om egenavgift ska den enskildes betalningsförmåga beräknas. Den enskilde ska, efter betald avgift, ha ekonomiskt utrymme för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader. Om den enskilde saknar betalningsförmåga, helt eller delvis, efterges avgiften med stöd av 9 kap. 4 § SoL. Detta för att undvika att enskilda personer hänvisas till ekonomiskt bistånd för att betala egenavgift.

Egenavgift tas inte ut för personer som har kostnader för ett tidigare boende till exempel ett kontrakt på en bostad där hen inte kan vistas för tillfället på grund av våldet.

Om den enskilde inte betalar sin egenavgift innebär det inte att biståndet upphör, då bedömning gjorts att den utsatta behöver biståndet för att uppnå skälig levnadsnivå.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår att socialnämnden avstyrker motionen med hänvisning till befintligt arbetssätt med att efterge egenavgift om betalningsutrymme saknas och utifrån likställighetsprincipen.

Förvaltningens bedömning är att arbetet mot våldet styrs helt av enskildas behov av skydd och inte av deras betalningsförmåga. De två verksamheter som arbetar riktat mot våld i nära relationer har aldrig varit med om att en person tackat nej till skyddat boende med anledning av egenavgift. Individuella bedömningar görs före uttag av egenavgift för att säkerställa att den enskilde har ekonomiskt utrymme för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader. Om så inte finns, eller om personen har försörjningsstöd, efterges egenavgiften vilket innebär att ingen avgift tas ut.

Finns ett betalningsutrymme är det dock rimligt att även våldsutsatta, precis som andra utsatta grupper, bidrar till uppehället vid placering på boende utifrån likställighetsprincipen som uttrycks i 2 kapitlet 3 § kommunallagen. I de ärenden där egenavgift betalas är förvaltningens bedömning att kvinnorna vill göra rätt för sig och känner sig stärkta av att delta i en slags normaliseringsprocess.

Socialförvaltning Nordost

Fredrik Johansson	Bjarne Öhman
Tillförordnad förvaltningsdirektör	Avdelningschef

Yrkande om svar på remiss - Motion av Stina Svensson (Fi) och Teysir Subhi (Fi) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Vi yrkar på att Socialnämnd Nordost tillstyrker motionen.

Vi ser att alla trösklar för att kvinnor i våldsutsatta situationer ska kunna få den hjälp de behöver är trösklar som vi behöver göra oss av med. Den ökade administrationen och byråkrati som det innebär för den våldsutsatte att genomgå ökar stressen och oron för någon som redan är i en utsatt situation.
Det kan dessutom vara svårt att bevisa att man behöver den typen av hjälp om man inte har tillgång till de konton, papper, etc som behövs. I många fall begränsas kvinnor i den här typen av situationer även ekonomiskt, vilket är något man måste ha med sig när man menar att denna möjlighet finns.

2022-08-30

Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Demokraterna

2022-08-30

Yrkande (L) angående svar på motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgift för skyddat boende, SLK 0610/22

Förslag till beslut
1. Socialnämnd Nordost tillstyrker motionen med det som anförs nedan.

Ärende
Det krävs en samlad politik för att motverka våld i nära relationer och sexualbrott. Många kvinnor utsätts för fysiskt, psykiskt, sexuellt och ekonomiskt våld av en man som hon har, eller har haft, en relation med. Det ekonomiska våldet är ofta osynliggjort och ignorerat i den politiska debatten. Vi menar att motionen har goda intentioner dock missar den att belysa behovet av att se över bristerna i de befintliga riktlinjerna och att modernisera stödet till våldsutsatta så att även det ekonomiska våldet finns med.

Utifrån en forskningsstudie av Lars Evertsson, professor på Mittuniversitetet gjord åt Brottsoffermyndigheten framkommer det att de kvinnor som intervjuats i studien har haft partner som genom manipulation eller hot fått tillgång till kvinnornas bankuppgifter. Med uppgifterna har de sedan totalt havererat kvinnornas ekonomi genom att ta deras pengar och lån i deras namn. Männen i fråga kan ta kontrollen över kvinnornas besparingar och överföra dem till sig själva, för att sedan ta lån och sms-lån i kvinnornas namn. De öppnar kreditkort i kvinnornas namn och skriver över tillgångar som bilar och hus.

Dessa brottsoffer blir på så sätt ekonomiskt låsta och kontrollerade av sina partner. När kvinnorna tar sig ur relationerna är det med skulder upp över öronen, tömda besparingar samt betalningsanmärkningar och skulder hos kronofogden. De möter ointresse från polis och åklagare, vilka heller inte har något tydligt att sätta emot. Liberalerna vill på nationellnivå att skuldsättningslagarna ses över så att dessa brottsoffers skulder skrivs över till förövarna. De ekonomiska bojor männen sätter sina offer i borde självklart i stället kedja förövarna själva.

Varje brottsoffer behöver ses som en individ och bemötas utifrån sin egen situation. Därmed är det viktigt att fokuserar på just detta, idag har staden en policy att de som har möjlighet att betala sina egenavgifter. Vi vet också att våldsutsatta kvinnor ofta drabbas av långtgående ekonomiska konsekvenser.

Mot bakgrund av ovanstående menar vi att en översikt av befintliga riktlinjer bör göras för att garantera att rätt stöd ges till de som utsätts för våld och att stöd för det ekonomiska våldet finns samt at konsekvenserna för det ekonomiska våldet beaktas i beräkningen av egenavgifter. Ekonomisk frihet ger social frihet.

Socialnämnd Nordost

Yttrande Socialdemokraterna

2022-08-29

Yttrande angående motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Yttrandet

Våld i nära relation är en av vår tids största samhällsproblem och kräver åtgärder för att bekämpas. Inte minst behöver problematiken kring hedersrelaterat våld och förtryck uppmärksammas och adresseras ytterligare. För oss socialdemokrater är det givet att den ekonomiska situationen för den utsatta kvinnan inte skall vara avgörande när det finns ett behov av vistelse på skyddat boende. Vi avser hantera motionen med tillhörande remissvar i sin helhet när denna når kommunstyrelsen och kommer därför inte att delta i beslutet.

Yttrande M
Socialnämnd Nordost
2022-08-30

Yttrande i ärende - svar på remiss av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Vi ställer oss bakom förvaltningens tjänsteutlåtande att avslå motionen med de motiveringar förvaltningen lämnat.

Det är viktigt att vi har en samlad politik för att motverka våld i nära relationer.

Vad gäller ekonomiskt våld, dvs att kvinnorna inte har tillgång till sina egna bankkonton pga. att mannen fryst dem, så skall det räknas som att kvinnan saknar ekonomiska möjligheter att betala egenavgift och då ska de bli befriade från egenavgiften, denna regel gäller redan i dag. Om någon är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ska ingen egenavgift tas ut, detta står redan i regelverket.

Våldsutsatta kvinnor är ingen homogen grupp ekonomiskt, där kan finnas både fattiga och rika. Det är viktigt att ge varje individ det den har behov av och detta ska biståndsbedömarna se till.

Om det är oklart formulerat i stadens rutiner för hantering av egenavgifter eller att rutinerna inte efterlevs, är det viktigt att staden gör en kontroll av detta, på samma sätt som man kontrollerar efterlevnaden av alla rutiner.

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-31

Svar på remiss - Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

§ 190, N165-0323/22

Beslut

1. Socialnämnd Sydväst avstyrker motion av Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnd Sydväst antecknar ett yttrande från M, L och C till protokollet. Företrädarna för D anmäler att de biträder yttrandet.
4. Socialnämnd Sydväst antecknar ett yttrande från S till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnd Sydväst ska yttra sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende. I motionen sägs att det förekommit fall där kvinnor självmant avbrutit sin placering på skyddat boende för att de inte har råd att betala sin egenavgift.

Feministiskt initiativ (FI) föreslår i denna motion att kommunfullmäktige beslutar att slopa egenavgiften för skyddat boende.

Förvaltningen föreslår att motionen avstyrks.

Handling

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 juni 2022.
Yrkande från V och MP (med instämmande av FI) daterat den 31 augusti 2022 (protokollsbilaga 1).
Yttrande från M, L och C daterat den 31 augusti 2022 (protokollsbilaga 2).
Yttrande från S daterat den 31 augusti 2022 ((protokollsbilaga 3).

Yrkanden

Ordförande Lena Olinder (M), å Alliansens vägnar, samt Kjell Larsson (D) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Christian Larsson (V) och Elias Ytterbrink (MP) yrkar bifall till yrkandet från V och MP (med instämmande av FI).

Företrädarna för S anmäler att de ej deltar i beslutet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att det egna förslaget bifallits.

Omröstning begärs.

Omröstning
Godkänd propositionsordning: "Ja-röst för bifall till yrkandet från Olinder (M) och Larsson (D). Nej-röst för bifall till yrkandet från Larsson (V) och Ytterbrink (MP)."

För Ja-propositionen röstar Sabina Music (C), Kjell Larsson (D), Birgitta Jakosjin (L), Robin Lynch (D), Lillemor Williamsson (D) och ordförande Lena Olinder (M).

För Nej-propositionen röstar Christian Larsson (V), Elias Ytterbrink (MP) och Annica Sjögren (V).

Med sex röster för yrkandet från Olinder (M) och Larsson (D) och tre röster för yrkandet från Larsson (V) och Ytterbrink (MP) beslutar socialnämnden att bifalla yrkandet från Olinder (M) och Larsson (D), det vill säga att bifalla förvaltningens förslag. Företrädarna för S deltar ej i beslutet.

Protokollsanteckning/ar
Martin Jordö (FI) antecknar följande till protokollet:

Feministiskt initiativs representant vill synliggöra att samtliga partier i nämnden skickat representanter till manifestation för gruppen #kvinnostrejk, och talat sig varma för förbättringar för kvinnor som utsätts för våld i Göteborg.
När samma partier elva dagar före valet får möjlighet att stödja ett konkret förslag från Fi för att rätta till ett onödig avgift som utsätter kvinnor för fara så får förslaget bara stöd från två partier. Trots att ledande företrädare för partierna samtidigt på valplakat säger sig verka för kvinnors trygghet.

Fi ser fram emot att fler partier ser värdet av motionens förslag inför behandling i kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Justering
Socialnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Protokollsutdrag skickas till
Kommunstyrelsen

Dag för justering
2022-08-31

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-08-31

Vid protokollet

Sekreterare
Niklas Hall

Ordförande
Lena Lindström Olinder (M)

Justerande
Helena Johansson (V)

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2022-06-10
Diarienummer N165-0323/22

Handläggare
Jörgen Larzon, Robin Akbas
Telefon: 031-366 43 00
E-post: jorgen.larzon@socialsydvast.goteborg.se

Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst

1. Socialnämnd Sydväst avstyrker motion av Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet

2. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

3. Socialnämnd Sydväst förklarar paragrafen omedelbart justerad

Sammanfattning

Socialnämnd Sydväst ska yttra sig över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende. I motionen sägs att det förekommit fall där kvinnor självmant avbrutit sin placering på skyddat boende för att de inte har råd att betala sin egenavgift.

Feministiskt initiativ (FI) föreslår i denna motion att kommunfullmäktige beslutar att slopa egenavgiften för skyddat boende.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen kan inte bedöma storleken av stadens eventuella ”förluster av intäkter” vid slopande av egenavgifterna gällande skyddat boende.

Förvaltningen finner dock det av stor vikt att likabehandlingsprincipen efterlevs för att stadens invånare ska få likvärdig behandling och förutsättningar oavsett ekonomiska förutsättningar. Individer med begränsade eller inga ekonomiska resurser får stöd i lagstiftning samt av staden antagna regler för att de inte ska betala mer än vad de har möjligheter till.

Många som lever med våld i nära relation är utsatta för olika typer av våld, däribland ekonomiskt våld och de har därmed en svår ekonomisk situation. En majoritet av de personer som beviljas skyddat boende av förvaltningen har små eller inga möjligheter att betala någon egenavgift, då de är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Någon egenavgift utkrävs således inte. Att ta bort egenavgiften generellt för skyddat boende skulle därför inte ha någon inverkan på deras situation.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Våld är ett mångtydigt begrepp som både i forskning och praktik kan definieras på olika sätt. Det kan handla om brottsliga gärningar som fysiskt våld och sexuella övergrepp. Våld kan också vara handlingar som enligt rådande lagstiftning inte kan definieras som brott, men som sammantaget kan skapa ett mönster av utsatthet. Exempel på det är nedsättande kommentarer, ekonomiskt utnyttjande, försummelse och isolering från vänner och familj. (*Socialstyrelsens definition)*

Rätten till bistånd bygger på en individuell behovsbedömning. Bedömningen ska präglas av ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. Frågor om boende ska inte ses isolerade från personens eller familjens övriga livssituation. En individuell behovsbedömning innebär att den enskildes rätt till bistånd ska utgå från hans eller hennes förmåga och behov. Socialtjänstens bistånd ska vara förenat med krav på den enskilde att utifrån sina förutsättningar bidra till att förändra sin situation, kraven ska i varje enskilt fall anpassas efter individens förutsättningar. Hänsyn ska även tas till den enskildes integritet och självbestämmande.

Enligt 1 kap. 2 § SoL ska barnets bästa särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn. Som ett led i skyldigheten att beakta barnets bästa ska därför, i alla utredningar som rör barnfamiljers behov av bostad, särskilt beaktande tas kring vilka följder olika beslut får för barnet (som barn räknas personer under 18 år). Dessa effekter ska dokumenteras och tas med i beslutsunderlaget i form av en barnkonsekvensanalys för att säkerställa att barnperspektivet beaktas.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 24 augusti 2022.

Bilagor

1. Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Ärendet

Socialnämnd Sydväst ska yttra sig över förslaget i en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 5 september 2022.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnd Sydväst har fått en begäran från Stadsledningskontoret om yttrande över en motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Motionärerna skriver att det har förekommit att kvinnor självmant avbrutit placeringen på skyddat boende då de inte haft råd att betala egenavgift. Vidare uppger de att en kvinna skuldsatt sig för att kunna bo på det skyddade boendet. Man skriver också att många våldsutsatta kvinnor ansöker om ekonomiskt bistånd för summan för placeringen vilket i slutändan betyder att staden ändå står för betalningen.

Feministiskt initiativ föreslår i denna motion att kommunfullmäktige beslutar att slopa egenavgiften för skyddat boende. Även om en egenavgift kan låta motiverad som en slags hyra för bostad, är det en låg intäkt för staden men kan vara ett stort problem för den som tvingats lämna en våldsam förövare, i synnerhet för den kvinna som är utsatt för ekonomiskt våld och/eller har en pressad ekonomisk situation.

Förvaltningens bedömning

Rätten till bistånd bygger på en individuell behovsbedömning. Bedömningen ska präglas av ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. Frågor om boende ska inte ses isolerade från personens eller familjens övriga livssituation. En individuell behovsbedömning innebär att den enskildes rätt till bistånd ska utgå från hans eller hennes förmåga och behov. Att socialtjänstens insatser är individuellt anpassade är en förutsättning för att socialtjänsten ska kunna arbeta mot målet att frigöra och förstärka den enskildes egen förmåga.

Socialtjänstens bistånd ska vara förenat med krav på den enskilde att utifrån sina förutsättningar bidra till att förändra sin situation, kraven ska i varje enskilt fall anpassas efter individens förutsättningar. Hänsyn ska även tas till den enskildes integritet och självbestämmande. Därför ska insatserna anpassas efter den aktuella situationen och med beaktande av den enskildes förutsättningar.

Av 4 kap. 1 § SoL framgår att den enskilde genom biståndet ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Vad som utgör skälig levnadsnivå måste bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och kan variera mellan olika individer och över tid. Skälig levnadsnivå ska tillförsäkra den enskilde en viss miniminivå för insatsen och täcka de mest grundläggande behoven.

Av 8 kap. 1 § socialtjänstlagen, SoL, framgår att kommunen, utom beträffande barn, får ta ut ersättning för uppehället av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Ersättningen får tas ut oavsett om vården ges enligt SoL eller Lagen om vård av missbrukare i vissa fall, LVM. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag. För andra stöd och hjälpinsatser (inte

behandlingskaraktär) får kommunen ta ut en skälig ersättning som inte får överstiga socialtjänstens självkostnader. Detta gäller oavsett vad som är orsaken till stöd- och hjälpinsatserna.

I Göteborgs Stad ska egenavgift betalas av den enskilde då denne uppbär bistånd i form av boende genom socialtjänsten som inte innebär ett andrahandskontrakt, det vill säga när den enskilde inte betalar någon hyra för boendet. Detta gäller även när den enskilde uppbär bistånd i form av skyddat boende på grund av våldsutsatthet.

Kommunfullmäktige fattar varje år beslut om avgiftsnivån (taxan) för boendeinsatser som verkställs inom stadens boendeverksamhet. Taxan är ett maxbelopp, vilket innebär att socialtjänsten inte får ta ut en avgift som är högre än den av kommunfullmäktige fastställda taxan.

Om den enskilde saknar betalningsförmåga, det vill säga saknar inkomst eller har så låg inkomst att betalning av egenavgiften skulle medföra att personen i fråga skulle behöva ansöka om ekonomiskt bistånd till sin försörjning kan avgiften efterges helt eller delvis enligt 9 kap. 4 § SoL.

Den avgift som den enskilde ska betala beräknas utifrån den enskildes betalningsförmåga. Den enskilde ska, efter betald avgift, ha ekonomiskt utrymme för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader.

Om den enskilde genom att betala avgiften skulle behöva ansöka om ekonomiskt bistånd för sin försörjning övervägs alltid att avgiften kunna efterges eller inte tas ut.

Förvaltningens bedömning är att ur ett likabehandlingsperspektiv och enligt lagstiftning samt beslut från kommunfullmäktige ska de individer som beviljas skyddat boende inte särbehandlas åt något håll. De som har egen ekonomi och möjligheter att kunna bidra med egenavgift får göra det. De individer som inte har ekonomiska möjligheter till att betala egenavgifter slipper göra detta helt eller delvis. Ingen individ utsätts genom att betala egenavgift i ekonomiska trångmål.

Förvaltningen bedömer därför att förslaget i motionen om att ta bort egenavgift för skyddat boendet ska avstyrkas.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen

Jörgen Larzon	Annika Ljungh
Avdelningschef	Förvaltningsdirektör

Yrkande
2022-08-31

(V, Mp, med instämmande av Fi)
Ärende nr 14

Yrkande angående – Svar på remiss angående Motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Förslag till beslut

I nämnden:

- Socialnämnden Sydväst tillstyrker motionen.
- Socialnämnden Sydväst översänder tjänsteutlåtandet inklusive ändringar enligt detta yrkande som eget yttrande till Stadsledningskontoret.
- Socialnämnden Sydväst förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkandet

Vi rödgrönrosa i Fi, V och MP välkomnar denna motion, och anser att nämnden bör tillstyrka motionen. Vi har tidigare i nämnden yrkat på att situationen kring egenavgifter kring skyddat boende ska kartläggas. Att våldsutsatta inte ska ekonomiskt belastas av Göteborgs stad är viktigt, inte minst för att kunna ge ett långvarigt stöd och för att minska trösklar till att söka och ta emot stöd.

I tjänsteutlåtandet skriver förvaltningen att de bedömer att Göteborg stads rutin för hantering av egenavgift innebär att våldsutsatta inte ska behöva tacka nej eller lämna det skyddade boendet på grund av att man inte har råd. Detta motsägs av uppgifter från boende och från personal på boenden. I P4 Västs reportage 2022-06-13, ”***Misshandlade Maria behövde flytta hem igen – skyddade boendet för dyrt***” (https://sverigesradio.se/artikel/misshandlade-maria-behovde-flytta-hem-igen-skyddade-boendet-for-dyrt), svarar Maria att hon absolut stannat längre om inte avgiften satts till 4.700 kr/mån. Personal på Kriscentrum för kvinnor säger i samma reportage att de är oroade av ökningen av antal kvinnor som under senast året avbrutit sin vistelse på grund av för hög egenavgift. Liknande berättelser från Göteborg uppmärksamma i Expressens reportage, ***’Vanja har inte råd med skyddat boende’***, (https://www.expressen.se/nyheter/krim/vanja-har-inte-rad-med-skyddat-boende/).

I tjänsteutlåtandet anförs att majoriteten av de som söker mottar försörjningsstöd och därmed slipper avgift. Att beviljas försörjningsstöd är omgärdat med flera restriktioner, till exempel kring ägande. Att överhuvudtaget utredas ekonomiskt för att avgöra vilken egenavgift en ska betala är en onödig stressfaktor, och gynnar inte den våldsutsattas situation. Grundproblemet är ofta att våldsutsatta kvinnor tvingas betala dubbla hyror, både för den bostad de tvingats fly ifrån, och för den fristad som Göteborgs Stad erbjuder.

Vi rödgrönrosa vänder oss också mot formuleringar i tjänsteutlåtandet som vi anser inte

visar på en förståelse för de våldsutsattas situation och veklighet, utan snarare på ett förvaltningscentrerat önsketänk. Exempel på detta är bedömningar som: ” *Ingen individ utsätts genom att betala egenavgift i ekonomiska trångmål.*” och ” *Socialtjänstens bistånd ska vara förenat med krav på den enskilde att utifrån sina förutsättningar bidra till att förändra sin situation.*”

Vi rödgrönrosa anser inte att Göteborg Stads ingång mot våldsutsatta kvinnor ska vara att ställa krav, till exempel att tvingas betala för skyddat boende i Göteborg. Vi ser att nämnden bör tillstyrka motionen från Feministiskt initiativ.

Yttrande M, L, C,
Socialnämnd Sydväst
2022-08-31

Yttrande i ärende 14 svar på remiss av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende.

Vi ställer oss bakom förvaltningens tjänsteutlåtande att avslå motionen med de motiveringar förvaltningen lämnat.

Det är viktigt att vi har en samlad politik för att motverka våld i nära relationer.

Vad gäller ekonomiskt våld, dvs att kvinnorna inte har tillgång till sina egna bankkonton pga. att mannen fryst dem, så skall det räknas som att kvinnan saknar ekonomiska möjligheter att betala egenavgift och då ska de bli befriade från egenavgiften, denna regel gäller redan i dag. Om någon är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ska ingen egenavgift tas ut, detta står redan i regelverket.

Våldsutsatta kvinnor är ingen homogen grupp ekonomiskt, där kan finnas både fattiga och rika. Det är viktigt att ge varje individ det den har behov av och detta ska biståndsbedömarna se till.

Om det är oklart formulerat i stadens rutiner för hantering av egenavgifter eller att rutinerna inte efterlevs, är det viktigt att staden gör en kontroll av detta, på samma sätt som man kontrollerar efterlevnaden av alla rutiner.

Socialnämnd Sydväst

Yttrande Socialdemokraterna

2022-08-31

Yttrande i ärende 14 angående motion av Stina Svensson (FI) och Teysir Subhi (FI) om att ta bort egenavgiften för skyddat boende

Yttrandet

Våld i nära relation är en av vår tids största samhällsproblem och kräver åtgärder för att bekämpas. Inte minst behöver problematiken kring hedersrelaterat våld och förtryck uppmärksammas och adresseras ytterligare. För oss socialdemokrater är det givet att den ekonomiska situationen för den utsatta kvinnan inte skall vara avgörande när det finns ett behov av vistelse på skyddat boende. Vi avser hantera motionen med tillhörande remissvar i sin helhet när denna når kommunstyrelsen och kommer därför avstå i omröstningen.